

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. I. An conseitudine rei dominium acquiri possit, sine corporali ejus
apprehensione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

juris. Ubi consuetudo probanda fuerit, consequenter ut ex ea rectè procedatur, non est dubium plenè probandam esse. Ex hoc sequitur nec plenè, nec semiplenè probari per unum duntaxat testem, ut tradit Castropalaus *P. 1. tr. 3. D. 3. p. 6. n. 7.* cum enim pendeat ex facto plurimum, ac eorum in idem consensu, pluribus nota esse debet; aliàs unius depositio meritò suspecta erit, nisi consuetudo esset valde antiqua, ut vix sit, qui illius recorderetur; sic Mascardus de *probat. V. consuetudo, conclus. 423. à n. 21. ex authent. Sed cum testator, C. ad L. Falcid. & L. si arbiter, ff. de probat.*

1753. Quæstio autem est. i. quid probandum sit à probaturo allegatam consuetudinem? Resp. quòd usus populi, frequentia actuum, temporis diurnitas; hæc enim omnia pertinent ad substantiam ejus. Unde & testes, qui adhibentur ad eam probandam, super iisdem deponere debent, testificandò, quòd viderint sic observatum præsentibus, & scientibus multis, etiam repetitis actibus, & quidem à tanto tempore, quòd ad præscribendam consuetudinem legalem requiritur; quamvis, ubi immemorialis est, sufficiat, si deponant, se ita vidisse, & à majoribus suis accepisse, quin viderint, vel audiverint aliquid in contrarium fieri.

1754. Quæstio altera est, an consuetudo probetur per assertionem alicujus excellentis Doctoris, de ipsa in scriptis suis testificantis? Hæc quæstio multum utilitatis habet; cum sæpe plures constitutiones asserantur, de quibus Doctores ajunt, eas usu receptas non esse, imò contraria consuetudine abolitas, præsertim quoad pœnas. Variæ sunt in hac quæstione Doctorum opiniones, quas refert Sanchez *lib. 7. de matr. D. 17. nu. 8.* Mascardus de *probat. conclus. 426. à num. 1.* censet, illius testimonio credendum esse *presumptivè*, non autem *concludenter*. Cujus probationes videri possunt apud Castropalaum *cit. p. 6. num. 9.* in foro tamen interno, si sit omni exceptione major, prudenter dari potest fides, cum præsumi meritò possit, eum non procedere temerè in assertionibus suis. At, ut ex depositione testium plena probatio fiat, & concludenter ex ea procedatur in judicio, requiritur, quòd sint jurati, *c. Tuis, de te.*

stibus c. fin. de juramento calumnie, & non testentur in scriptura, c. Testes, 3. q. 9. L. 3. §. idem Divus, ff. de Testib.

ARTICULUS VI.

De reliquis pertinentibus ad consuetudinem.

1755. **I**Nter consuetudines quædam sunt validæ, ac in specie jure canonico approbatæ; quædam verò invalidæ, ac eodem reprobatæ; de his certum videtur, quòd, quamdiu tales manent, nullum jus tribuant; sic enim, quamdiu tales sunt, sunt irrationabiles, consequenter ineptæ, ut sint materia legis, pro qua recipiatur consuetudo. Illud etiam hìc annotandum, in materia feudorum non attendi leges generaliter disponentes, sed proprias consuetudines, ut dicitur in *L. unic. de feud. cognit. ibi: legum Romanarum non vilis est auctoritas, sed non adeo vim suam extendunt, ut usum vincant, aut mores, quibus positis:*

§. I.

An consuetudine rei dominium acquiri possit, sine corporali ejus apprehensione?

1756. **Q**uæstio procedit etiam de acquirenda rei possessione; ad eam affirmativè respondit Innocentius III. quia etiam per leges, constitutum est, hoc fieri posse per apprehensionem duntaxat fictam, quæ juris dispositione sit signum apprehensionis realis, ut constat ex *L. clavibus 74. ff. de contrahend. empt. L. 1. C. de donat. & c.* ergo non est, unde id fieri nequeat consuetudine; sic habetur *c. ex literis, 2. h. t.* ubi, cum Archiepiscopus, & Capitulum Lugdunense quaesivisset ex Innocentio III. *an ex consuetudine introduci possit actus, sive solennitas, per quam sine apprehensione reali transferatur possessio rei absentis;* puta, si quis possessiones aliquas claustris, vel aliis religiosis locis, in bona valetudine, vel ultima voluntate, pro suorum vult remedio peccatorum conferre; & utitur consuetà in eo loco formà, quòd in hujusmodi donationibus modicum terræ consuevit

luevit in manu accipere, vel in extremitate palii, quod manu Prælati Ecclesiæ sustinetur, aut super altare ponendum sub testimonio videntium, & audientium? respondit Pontifex: *quatenus donationes eorum, quæ sub obtentu consuetudinis claustris, Ecclesiis, vel quibuslibet locis religiosis piè conferuntur, etiam sunt collata, faciatis irrevocabiliter observari, cum huiusmodi signum, quod scotatio dicitur, non tam factæ donationis, quam tradite possessionis sit evidens argumentum.* Ex hoc colliges, possessionem veram, ac propriam, absque ullo actu corporali, ex legis dispositione, seu Principis potestate dari posse, intellige, quoad civiles effectus juris, qui tribuuntur vero possessori; & ulterius probatur ex c. *contingit* 19. de dolo, ubi missus in possessionem ex primo decreto, elapsò annò statim legis imperiò verus possessor constituitur; sic enim *cit. c. 9.* quod desumptum est ex Concilio generali, loquitur Innocentius III. *contingit* interdum, quòd, cum Actori ob contumaciam adversæ partis adjudicatur (causâ rei servandæ) possessio: propter Rei potentiam sive dolum, Actor intra annum rem custodiendam nancisci non potest, vel acquisitam amittit: & sic (cum secundum multorum assertionem verus non efficeretur post lapsum anni possessor) reportat commodum de malitia sua Reus. *Ne igitur contumax melioris, quam obediens, conditionis existat: de Canonica equitate sancimus, ut in casu premissis, Actor verus constituatur elapsò annò possessor.* Et ideo etiam verior, & in praxi recepta opinio eorum est, qui docent, illis, in quos possessio, *legis ministerio*, transfertur, remedia possessoria tam retinendæ, quam recuperandæ competere; sic Menochius *Remed. 1. recup. num. 397.* & alii.

¶ II.

An valeat consuetudo, ut quis liberetur ab actu, alteri jure communi debito?

1757. **R**esponsio est affirmativa; nam licet jus commune canonicum assistat Capitulo, ut sine ipsius consilio Episcopus non procedat ad correctionem subditorum, consequenter resistat huic sine il-

lo procedere volenti; consuetudo tamen legitimè præscripta contra jus Capituli, ut Episcopus, etiam non requisito Capituli consensu, solus procedat, jure canonico approbatur in c. *Non est*, 3. h. t. in 6. ibi: non est (dum tamen alias sit præscripta canonicè) consuetudo, quam allegat Episcopus, probanda: quòd in inquirendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus, consilium sui Capituli requirere minimè teneatur. *Quia tamen hic intervenit præscriptio propriè dicta*, quæ scilicet diminuit, vel tollit jus Capitulo, meritò censet Layman in c. *Non est*, num. 2. requiri etiam bonam fidem in præscribente, ac titulum. Ex hoc colliges, per consuetudinem rationabilem, & legitimè præscriptam, tolli posse solennitatem, quæ juris positivi dispositione, ad alicujus actus valorem requiritur. Nam sicut ea solennitas sola legis dispositione requiritur, sic etiam sola legis dispositione tolli potest; cum ergo consuetudo rationabilis, & legitimè præscripta pro lege recipiatur, non est, unde illi talis effectus denegetur; colligitur ex *cit. c. Non est, junct. gloss. fin.*

Dices: vel Episcopus, qui allegavit 1758. consuetudinem præscriptam contra jus Capituli, scivit ejus consilium de jure requirendum esse, vel ignoravit? at in neutro casu præscribere potuit; probatur; nam in primo caruit bona fide, in secundo intercessit error juris, qui in usucapionibus non prodest per L. *Juris ignorantia*, 4. ff. de juris, & facti ignor. Deinde per actus irritos non potest introduci consuetudo præscripta; at sententia Episcopi sine consilio Capituli nulla fuit, saltem antequam ea consuetudo completa est quoad tempus requisitum; ergo. Resp. etsi verum sit, quòd ignorantia juris clari non profit præscribere volentibus seclusò titulò, qui talem ignorantiam, seu errorem reddat injustum; secus tamen esse, si sit oppositum. Successores autem in Episcopatu, qui audièrunt Antecessores processisse Capitulo non requisito, nec contradicente, meritò præsumere poterant, eos sic egisse ex indulto Papæ, esto id fortasse obreptitium fuisset, nixi hoc titulo, processerunt ex errore justo. Ad alterum Resp. id verum esse, quando nullitas oritur ex defectu solennita-